

Становище на Комитета на регионите относно финансиране на растежа на МСП

(2007/C 146/11)

КОМИТЕТЪТ НА РЕГИОНИТЕ

- настоятелно препоръчва постоянно да се изготвят оценки на въздействието за всеки нов законодателен акт или политика на ЕС, които биха могли пряко да засегнат развитието на МСП.
- препоръчва мерки за осигуряването на лесен достъп на МСП до посредническите финансови институции и организации, които отговарят за предоставяне на финансиране посредством SIP и JEREMIE. КР **препоръчва** също на групата на ЕИБ по-активен подход по отношение на популяризирането на своята роля, добавена стойност и на методите за достъп до новите инструменти SIP и JEREMIE.
- настоятелно препоръчва на Европейската комисия да включи най-добрите регионални практики в по-нататъшните си дискусии на европейско ниво. Регионите могат да стимулират потенциалните наличности на частни капитали чрез създаване и финансиране на мрежи от „неформален капитал“, които да свържат частни инвеститори и дружества в стадий „посев“ и начален стадий на дейност.
- настоятелно препоръчва финансовите мерки да бъдат придружени от допълнителни инструменти. Регионите са важни доставчици на необходимите инфраструктури, които улесняват МСП, като например развитие на клъстър и професионално обучение. Регионите имат и ценен опит за споделяне относно финансираните от ЕСФ бизнес-инкубатори с предоставянето на общи съоръжения и политика в областта на човешките ресурси, като подкрепят иновациите, обучението и предлагат програми за развиване на готовността за инвестиране. Необходимо е също предприемачеството да се включи в образователните програми. Именно взаимната допълняемост на подобни мерки осигурява на дружествата в начален стадий по-големи шансове за успех.

Справочен документ

Съобщение на Европейската комисия до Съвета, Европейския парламент, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: Изпълнение на Лисабонската програма на Общността: финансиране на растежа на МСП - добавяне на европейска стойност.

COM (2006) 349 final

КОМИТЕТЪТ НА РЕГИОНИТЕ,

Като взе предвид Съобщението на Комисията до Съвета, Европейския парламент, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Изпълнение на Лисабонската програма на Общността: финансиране на растежа на МСП — добавяне на европейска стойност — модерна политика по отношение на МСП за растеж и заетост“ COM(2006) 349 final;

Като взе предвид решението на Европейската комисия от 29 юни 2006 г. да се консултира с Комитета на регионите по този въпрос в съответствие с член 265, параграф 1 от Договора за създаване на Европейската общност;

Като взе предвид решението на Бюрото на КР от 25 април 2006 г. да натовари комисия „Икономическа и социална политика“ да изготви становище по този въпрос;

Като взе предвид проектостановище CdR 338/2006 rev.1, прието на 15 декември 2006 г. от комисия „Икономическа и социална политика“ (докладчик: г-н **Harry Dijkstra** (NL/СЛДЕ), член на Изпълнителния съвет на провинция Флеволанд;

Като има предвид, че:

23 милиона МСП в цяла Европа създават 67 % от БВП на ЕС и 75 милиона работни места и че в някои сектори МСП представляват до 80 % от всички работни места, а 99 % от всички предприятия се определят като микропредприятия (1 до 9 души)

прие следното становище на 68-та си пленарна сесия, проведена на 13-14 февруари (заседание от 13 февруари)

1. Гледна точка на Комитета на регионите

КОМИТЕТЪТ НА РЕГИОНИТЕ

Като подкрепя Лисабонския процес

1.1 **приветства** Съобщението на Европейската комисия относно финансирането на растежа на МСП, в което се прави ясен анализ на проблемите и инструментите на институциите на Общността и на държавите-членки.

1.2 **подкрепя** заключенията на пролетния Европейски съвет, като подчертава, че интегрираният финансов пазар и достатъчният достъп до финансиране са от решаващо значение за растежа на малките и средни предприятия. Лисабонският процес предлага рамка за подобряване на достъпа до финансиране посредством реформи на национално ниво и на ниво ЕС. Участието на местните и регионалните власти е ключов фактор за успеха на Лисабонските реформи. За да насърчи истинско партньорство между различните нива на управление, Комитетът на регионите проведе проучване в европейски мащаб относно участието на местните и регионални власти в разработването на Националните програми за реформи (НПР), както и анализ на измеренията на местните и регионални власти в НПР и инициира платформа за наблюдение на Лисабонския процес.

По-добър климат за инвестиране на рисков капитал

1.3 **признава**, че въпреки значителния напредък постигнат през последните години, е ясно че са необходими допълнителни мерки и трябва да се разработят нови инструменти, ако Европа иска да постигне целите на Лисабонския дневен ред. Европейските пазари за рисков капитал все още оперират на нива по-

пълния им потенциал. Това е отражение на срива на пазара за финансиране в стадия (преп-)„посев“ и финансиране със собствен капитал на ранния стадий, дължащ се на проблеми, свързани както с търсенето, така и с предлагането на рисков капитал. Вследствие на това не се използват напълно потенциалните иновации, което води до снижаване на икономическия растеж и по-ниски нива на заетост. Освен това много малко европейски дружества, използващи иновационни технологии на ранния етап от съществуването си, са се разраснали до степен да се превърнат в глобални лидери в техния сектор.

1.4 **приветства** намерението на институциите на Общността и на държавите-членки да създадат условия, позволяващи устойчиво трикратно увеличение на инвестирането чрез фондове за рисков капитал в дружества в стадий „посев“ и начален стадий на дейността до 2013 г.

1.5 **признава**, че и капиталовата и банковата системи използвани в Европа, все още значително се различават между различните държави-членки и че съществува необходимост от по-нататъшно хармонизиране, за да се гарантира равнопоставеност на МСП за използването на потенциала на вътрешния пазар за постигане на напредък по отношение на растежа и заетостта.

1.6 **е съгласен** с Комисията, че една изходна стратегия е от изключително значение за успешно инвестиране на рисков капитал. КР споделя мнението на Комисията, че много европейски фондови пазари са създали добри алтернативи, които позволяват на разрастващи се дружества да набират капитал и следователно приветства мерките, които улесняват достъпа до финансиране в целия ЕС чрез фондови пазари стимулиращи икономическия растеж.

1.7 **признава**, че съществуващият недостиг на финансиране в ранния стадий спира растежа и иновациите в ЕС. КР споделя мнението на Комисията, че по-нататъшното специализиране на фондовете и развитието на специфичен секторен опит са необходими условия за успешно инвестиране.

1.8 **споделя мнението на Комисията**, че професионалистите в областта на управлението на рисковия капитал би трябвало да могат да набират капитал и да инвестират отвъд границите, в рамките на единен пазар, без да им се налага да правят прекомерни разходи свързани с данъци или да се изправят срещу тежки бюрократични процедури. Комитетът призовава държавите-членки да предприемат съответните мерки, за да гарантират лоялна конкуренция при равни условия за трансграничните инвестиции, което би хармонизирало данъчното бреме и намалило бюрократичните тежести на взаимна основа.

1.9 **приветства** новото предложение за европейски патент, което ще доведе до намаляване на разходите на МСП. Високите разходи, свързани със сегашния европейски патент, затрудняват бързото икономическо разработване на иновациите.

Повече финансиране на МСП чрез предоставяне на заеми

1.10 **признава**, че банковите заеми продължават да са основният източник на финансиране за малките и средни предприятия. Комитетът изразява съжаление, че новото капиталово споразумение Базел II ще има за последствие увеличаване с 50 % на тежестта, свързана с търговските заеми с по-голям риск, което почти неизбежно ще увеличи разходите за получаване на заеми за предприятия в начален стадий и иновационни предприятия.

1.11 **изразява съжаление**, че оттеглянето на големите банки от местните пазари в селските и слабо населени или икономически слаборазвити райони представлява ключов проблем по отношение на достъпа на МСП до финансиране. Вследствие на това се наблюдава засилване на зависимостта от местни банки, които се специализират в отпускане на заеми на МСП. Промяна на регулацията в тази област би имала значително въздействие по отношение на достъпа до финансиране на МСП.

1.12 **признава**, че Европа се характеризира с много културни традиции, които също са потенциален източник на растеж. Малките и средните предприятия следва да бъдат насърчавани да подобрят своето отношение към поемането на рискове и своя предприемачески дух като начин за противодействие на препятствията на растежа.

Приносът на ЕС за финансирането на МСП

1.13 **признава** нуждата от конкретни решения, насочени към тази целева група, за да се осигури рисков капитал. Възможностите, с които разполагат регионалните власти, за да осигурят капитал за фондовете за рисков капитал са ограничени и следователно Комитетът приветства възможността Европейският фонд за регионално развитие да осигурява капитал за регионални фондове за рисков капитал. Осигуряването на публично финансиране при изгодни условия променя съотношението риск-

възвръщаемост за частните инвеститори и ги предразполага да се включат в пазарите за рисков капитал.

1.14 **приветства** инструментите на ЕС в рамките на 7-та рамкова програма за научни изследвания и развитие, Рамковата програма за конкурентноспособност и иновации (СIP) и инициативата JEREMIE.

1.15 **приветства** възможността, предвидена от Регламента относно Европейския фонд за регионално развитие, която позволява използването на съфинансиране от страна на ЕС за създаването на система от „ваучъри за ноу-хау“ за насърчаване на навлизането на иновациите на пазара.

1.16 **признава**, че Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) и Европейският инвестиционен фонд (ЕИФ) не са структурирани, така че да влизат в преки отношения с МСП, а да осигуряват техническа помощ и капитал с инструментите на JEREMIE и СIP посредством финансови институции и организации в държавите-членки и техните региони.

1.17 **признава**, че инструментите на ЕС се съсредоточават до голяма степен върху предприятия в начален стадий на дейност и предприятия с много добри показатели въпреки че 75 % от МСП попадат в друга категория.

2. Препоръки на Комитета на регионите:

КОМИТЕТЪТ НА РЕГИОНИТЕ

Като подкрепя Лисабонския процес

2.1 **препоръчва** на Комисията да насърчи широка гама от мерки за подобряване на достъпа на МСП до финансиране, така че да се предлага финансиране „по мярка“, което да съответства на нуждите на отделните МСП. Разнообразието на европейските МСП представлява едно от основните предимства на европейската икономика.

2.2 **настоятелно препоръчва** постоянно да се изготвят оценки на въздействието за всяко ново законодателство или политика на ЕС, която може да засяга развитието на МСП.

По-добър климат за инвестиране на рисков капитал

2.3 **препоръчва** на Комисията и на държавите-членки да използват по-широко съществуващите структури за инвестиране на рисков капитал и модели за споделяне на риска за създаване на стимули за частните инвеститори да използват инструментите за рисков капитал за МСП.

2.4 **препоръчва** провеждането на политики, които да доведат до промяна в културата и да насърчават поемането на риск, които ще спомогне за постигането на целите на Лисабонския дневен ред. Комитетът на регионите **препоръчва** също в техните политики Комисията и държавите-членки да продължат да работят за премахването на „стигматизирането на неуспеха“ особено що се отнася до фалитите, които не са свързани с измама.

Повече финансиране на МСП, чрез предоставяне на заем

2.5 **счита**, че съществуващото разнообразие от кредитни институции в европейските пазари за банкиране на дребно отразява разнообразието на търсенето на финансови продукти и услуги от физически лица, МСП, дружества и местни власти. Следователно, за да се гарантира постоянно отговаряне на търсенето, той **препоръчва** законодателството на ЕО да не оказва предпочитание на никой конкретен банков модел или вид клиент спрямо останалите.

2.6 **препоръчва** в процеса на обмяна на знания и най-добри практики по време на тематични конференции и кръгли маси организирани от Комисията, да се вземе под внимание опита на местните и регионални власти. Обменът на знания между основните участници в държавите-членки е от ключово значение за да бъдат те в течение на новостите в относително ограничения свят на предлагането на рисков капитал.

2.7 **предвижда**, че поради застаряването на населението голям брой дружества ще бъдат обявени за продажба и съответно финансирането на закупуването им (придобиване на дялово участие и изкупуване) заслужава внимание.

Принос на ЕС за финансирането на МСП

2.8 **препоръчва** мерки за подобряването на достъпа на МСП и по-специално на микропредприятията до програмите за сътрудничество в рамките на 7-та рамкова програма.

2.9 **препоръчва** мерки за осигуряването на лесен достъп на МСП до посредническите финансови институции и организации, които отговарят за предоставяне на финансиране посредством SIP и JEREMIE. КР **препоръчва** също на групата на ЕИБ по-активен подход по отношение на популяризирането на своята роля, добавена стойност и методите за достъп до новите инструменти SIP и JEREMIE.

2.10 **препоръчва** постоянно наблюдение на конкретните възможности и предизвикателства на европейския финансов пазар, като например ефекта от демографските промени.

2.11 **препоръчва** засилване на ролята на ЕИФ за оказване на помощ на регионалните фондове за рисков капитал. Следователно ЕИФ би трябвало да обмисли предоставяне на знания и опит на регионални фондове с по-малко от 35 милиона еуро.

2.12 **препоръчва** да се съчетаят съществуващите информационни служби за МСП на ниво ЕС, на национално и регионално ниво, за да се създаде прозрачно и леснодостъпно обслужване на едно гише. Би трябвало да се насърчи използването на съществуващите регионални институции и електронните административни услуги, предлагани в Интернет (електронно правителство)

По-добро управление

2.13 **настоятелно препоръчва** на Европейската комисия да включи най-добрите регионални практики в по-нататъшните си дискусии на европейско ниво. Регионите могат да стимулират потенциалните наличности от частен капитал чрез създаване и финансиране на мрежи от „неформален капитал“, които да свържат частни инвеститори и дружества в стадий „посев“ и начален стадий на дейност.

2.14 **настоятелно препоръчва** финансовите мерки да бъдат придружени от допълнителни инструменти. Регионите са важни доставчици на необходимите инфраструктури, които улесняват МСП, като например развитие на клъстър и професионално обучение. Регионите имат и ценен опит за споделяне относно финансираните от ЕСФ бизнес-инкубатори с предоставянето на общи съоръжения и политика в областта на човешките ресурси, като подкрепят иновациите, обучението и предлагат програми за развиване на готовността за инвестиране. Необходимо е също предприемачеството да се включи в образователните програми. Именно взаимната допълняемост на такива мерки осигурява на дружества в начален стадий по-големи шансове за успех.

2.15 **препоръчва** държавите-членки да отворят повече пазарите си, да прилагат съответното законодателство и да премахнат всякакви административни пречки за трансгранично сътрудничество, включително данъчните бариери и тези, свързани със застраховането на експортните кредити, за да се подобри конкурентноспособността и отварянето на европейския пазар в условията на глобалната икономика.

2.16 **препоръчва** насърчаването на участието на т. н. „бизнес ангели“ в регионалното икономическо развитие в цяла Европа и обратно. Известно е, че бизнес ангелите предпочитат да оперират в собствените си региони, т. е. в радиус от около 100 до 150 км от мястото на тяхното установяване. Мрежите на бизнес ангелите се нуждаят от по-голяма популяризация.

2.17 **препоръчва** използването на регионален инструмент — револвиращ фонд, в който публичното участие минава през структура, съставена от един или няколко фонда, за да се умножи капацитета на инвестиране на частния сектор. Новите правила за държавните помощи би трябвало да дадат възможност на регионите да продължат да работят с този устойчив инструмент.

2.18 **препоръчва** инструментите за рисков капитал на ЕС да подкрепят регионалните и национални инструменти. Допълнителното съфинансиране води до по-големи обеми и критична маса за размерите на фонда и шансовете за успех биха могли да се подобрят посредством такова диверсифицирано портфолио. То би трябвало да позволи и трансгранични инвестиции, да доведе до хармонизиране на режимите и до по-малка фрагментация на пазара в ЕС.

Брюксел, 13 февруари 2007 г.

Председател
на Комитета на регионите
Michel DELEBARRE